B.A. 2nd Semester (Honours) Examination, 2022

SANSKRIT

Course ID: 20912 Course Code:AHSNS/202C-4

[Classical Sanskrit Literature (Drama)]

Time: 2 Hours Full Marks: 40

The figures in the margin indicate full marks.

Candidates are required to give their answers in their own wordsas far as practicable.

1. अधोलिखितेषु प्रश्नेषु एकस्य उत्तरं प्रदेयम्। **10×1=10**

क) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटके अनसूयाप्रियंवदयोः चरितस्य तुलनात्मकालोचना क्रियताम्।

ख) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटकस्य प्रथमाङ्के हस्तिप्रवेशस्य नाटकीयतात्पर्यम् आलोच्यताम्।

ग) स्वप्नवासवदत्तमिति नाटके ब्रह्मचारिवृत्तं सप्रयोजनं व्याख्यायताम्।

2. यथेच्छं श्लोकस्य एकस्य सुरगिरा देवनागरीलिप्या च सप्रसङ्गव्याख्या कार्या। **5×1=5**

क) सरसिजमनुबिद्धं शैवलेनापि रम्यं मलिनमपि हिमांशोर्लक्ष्म लक्ष्मीं तनोति।

इयमधिकमनोज्ञा वल्कलेनापि तन्वी किमिव हि मधुराणां मण्डनं नाकृतीनाम्।।

ख) अर्थो हि कन्या परकीय एव तामद्य संप्रेष्य परिग्रहीतुः।

जातो ममायं विशदः प्रकामं प्रत्यर्पितन्यास इवान्तरात्मा।।

3. यथेच्छं श्लोकस्य एकस्य सुरगिरा देवनागरीलिप्या च सप्रसङ्गव्याख्या कार्या। **5×1=5**

क) सुखमर्थो भवेद्दातुं सुखं प्राणाः सुखं तपः।

सुखमन्यद् भवेत्सर्वं दुःखं न्यासस्य रक्षणम्।।

ख) कः कं शक्तो रक्षितुं मृत्युकाले रज्जुच्छेदे के घटं धारयन्ति।

एवं लोकस्तुल्यधर्मा वनानां काले काले छिद्यते रुह्यते च।।

4. द्वयोः कयोश्चिदेकस्य सुरगिरा देवनागरीलिप्या च भावसम्प्रसारणं कार्यम्। **5×1=5**

क) बलवदपि शिक्षितानामात्मन्यप्रत्ययं चेतः।

ख) प्रायेण हि नरेन्द्रश्रीः सोत्साहैरेव भुज्यते।

5. यथेच्छं पञ्चानां प्रश्नानाम् उत्तरं सुरगिरा देवनागरीलिप्या च लेख्यम्। **1×5=5**

क) शिक्षितानामात्मन्यप्रत्ययम् इत्यस्य पदस्य सन्धिविच्छेदः करणीयः।

ख) संप्रेष्य इति पदे का व्युत्पत्तिः?

ग) हिमांशोः इति पदे को नाम समासः?

घ) भुज्यते इति पदस्य का व्युत्पत्तिः?

ङ) वल्कलेन इति पदे सकारणकारकविभक्तिः निरूपणीया ।

च) वनानाम् इति पदे सकारणकारकविभक्तिः निरूपणीया।

छ) मृत्युकाले इत्यत्र को नाम समासः?

6. **अधोलिखितेषु प्रश्नेषु पञ्च लघुप्रश्नाः समाधेयाः। तेषु द्वयोः उत्तरं अवश्यमेव सुरगिरा देवनागरीलिप्या च लेख्यम्।** 2×5=10

क) अभिज्ञानशकुन्तलमिति नाटके दुर्वाससः अभिशापवाक्यं लिख्यताम्।

ख) भद्रे साधारणोऽयं प्रणयः- इत्यत्र वक्ता कः? कस्मिन् प्रसङ्गे इदमुक्तम् ?

ग) न प्रभातरलं ज्योतिरुदेति वसुधातलात् – व्याख्यायताम्।

घ) को नाम मातलिः? दुष्यन्तसकाशे तेन का वार्ता आनीता?

ङ) महासेनः कः? का वा अङ्गारवती?

च) किमर्थं पद्मावती मगधराज्योपान्तस्थं तपोवनम् आगतवती?

छ) इह मां निक्षेप्तुकामः आर्यः यौगन्धरायणः -अत्र वक्ता कः? कस्मिन् प्रसङ्गे इदमुक्तम् ?